

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

CEIP GASPAR SABATER
C/Gardènies n. 8
07193-Palmanyola
Codi Centre 07007243
Tel. 971-149630
Fax 971-149631

Curs 2016-2017

Aquest Projecte lingüístic fou aprovat per la Direcció del Centre i el Claustre de professorat en sessió celebrada el 13 de febrer de 2017 i valorat positivament pel Consell Escolar en data de 13 de febrer de 2017.

Introducció

El projecte lingüístic de centre (PLC) és el marc on s'estableix el tractament de les llengües d'ensenyament als centres educatius. El projecte lingüístic ha de reflectir l'estratègia del centre per, a partir del context sociolingüístic, poder desenvolupar les capacitats de l'alumnat en el domini de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, de la llengua castellana i de les llengües estrangeres pertinents.

El nostre projecte lingüístic té com a objectiu fonamental aconseguir que tot l'alumnat assoleixi, en acabar el període d'escolarització primària, la competència lingüística en català i castellà i a més en una llengua estrangera, tot i que en aquest darrer cas l'adquisició de la competència lingüística serà progressiva, començant per la comprensió i producció oral per així anar introduint les destreses escrites.

Aquest projecte vol ser un instrument de treball que permeti el desenvolupament de les competències lingüístiques i que promogui entre l'alumnat el respecte envers totes les llengües.

En el projecte lingüístic quedarà definit:

1. L'ús de la llengua catalana, com a vertebradora de l'ensenyament, com a llengua vehicular i d'aprenentatge, i com a llengua de l'àmbit administratiu i de comunicació del centre.
2. El tractament global de les llengües curriculars (catalana, castellana i anglesa) en els processos d'ensenyament i aprenentatge amb l'objectiu de propiciar-ne la coordinació i la integració així com les àrees que s'impartiran en cada llengua.
3. Plantejaments didàctics sobre els quals es fonamenta l'ensenyament de les llengües i com s'articula i coordina aquest ensenyament.
4. Els criteris per a l'atenció a la diversitat específica d'alumnes d'incorporació tardana amb dèficit de coneixement de la llengua catalana, i si també fos el cas, d'altres llengües.
5. Aplicació, seguiment i avaluació d'aquest projecte lingüístic.

Marc normatiu:

Són d'aplicació els textos normatius següents:

- ✓ Llei Orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears (BOIB núm. 32 ext. d'1 de març). Articles 35 i 36.1.
- ✓ Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, modificada per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa.
- ✓ Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística (BOCAIB núm. 15 de 20 de maig), modificada per la Llei 1/2016, de 3 de febrer (BOIB núm. 18 de 6 de febrer). Article 17 i següents.
- ✓ Decret 100/1990, de 29 de novembre, regulant l'ús de les llengües oficials de l'Administració de la CAIB (BOCAIB núm. 154 de 18 de desembre).
- ✓ Ordre del conseller de Cultura, Educació i Esports, de dia 12 d'agost de 1994, sobre l'ús de la llengua catalana, pròpia de les illes Balears, com a llengua vehicular en l'ensenyament no universitari (BOCAIB núm. 105, de 27 d'agost).
- ✓ Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOCAIB núm. 89 de 17 de juliol). Article 10.
- ✓ Ordre del conseller d'Educació Cultura i Esports, de dia 12 de maig de 1998, per la qual es regulen els usos de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua d'ensenyament en els centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOCAIB núm. 69 de 26 de maig). Articles 3, 4, 5 i 12.

- ✓ Decret 119/2002, de 27 de setembre, pel qual s'aprova el reglament orgànic de les escoles públiques d'educació infantil, dels col·legis públics d'educació primària i dels col·legis públics d'educació infantil i primària (BOIB núm. 120 de 5 d'octubre). Article 62.

- ✓ Decret 32/2014, de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears (BOIB núm. 97 de 19 de juliol), modificat pel Decret 28/2016, de 20 de maig (BOIB núm. 64 de 21 de maig).

- ✓ Decret 45/2016 de 22 de juliol, per al desenvolupament de la competència comunicativa en llengües estrangeres als centres educatius sostinguts amb fons públics de les Illes Balears.

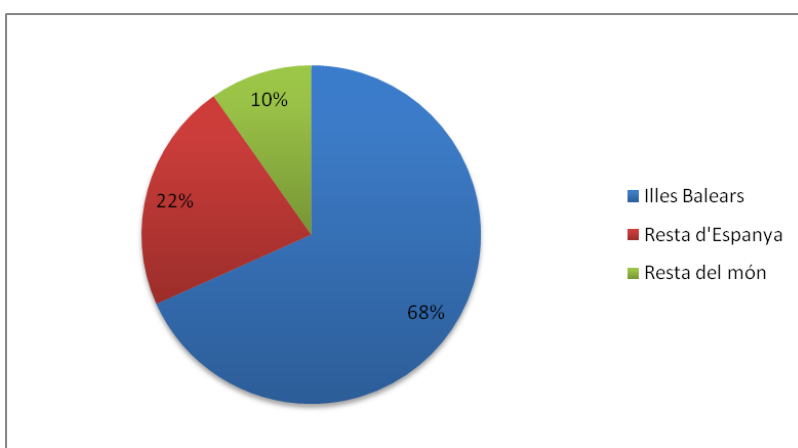
1.- Context sociolingüístic

El centre ha realitzat un qüestionari a les famílies per tal d'analitzar la situació sociolingüística i per treure'n conclusions que ens ajudin a l'hora de revisar el nostre Projecte Lingüístic.

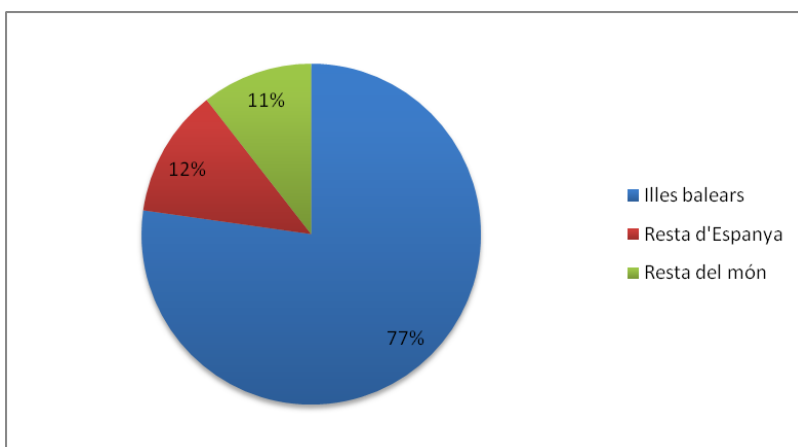
L'enquesta s'ha realitzada durant el mes de novembre de 2016 i l'han respost un total de 123 famílies que suposa el 74,5 %.

Les respostes s'han tractat de manera estrictament confidencial i anònima.

1. Lloc de naixement del pare.

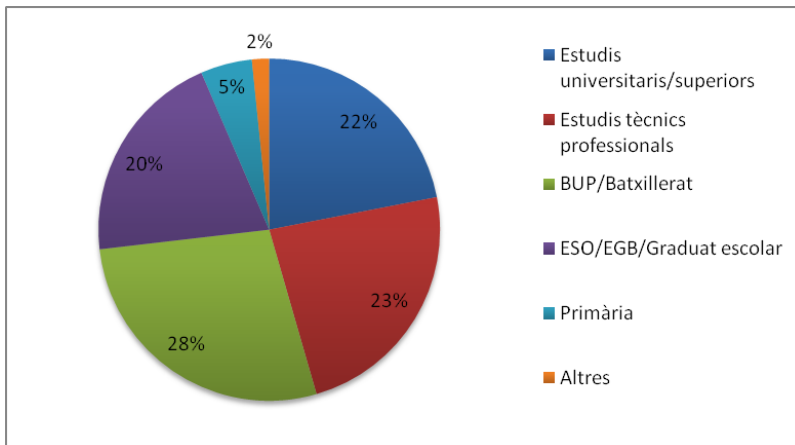

2.- Lloc de naixement de la mare.

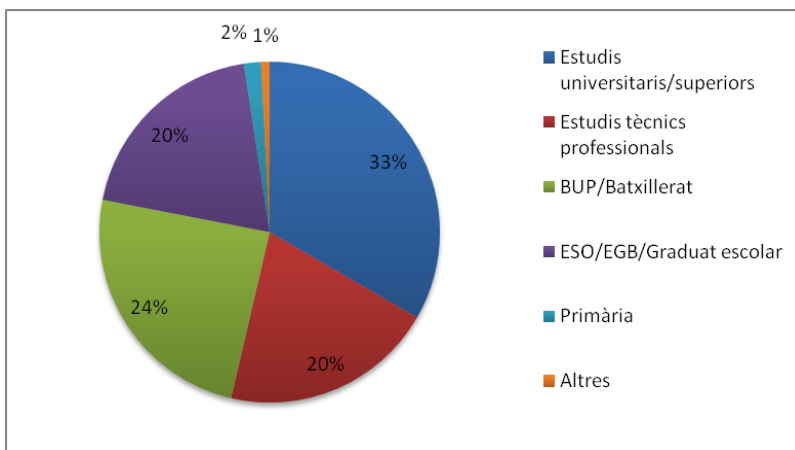

Gairebé la majoria dels pares i/o mares del nostre centre han nascut a les Illes Balears (un 72,5%).

3.- Estudis del pare

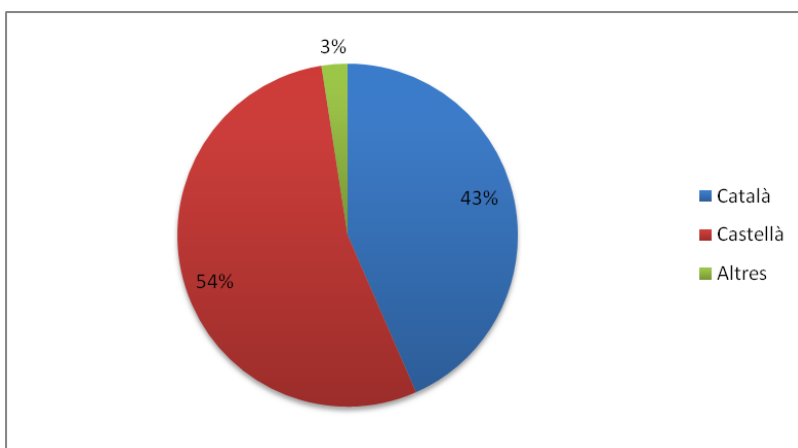
4.-Estudis de la mare.

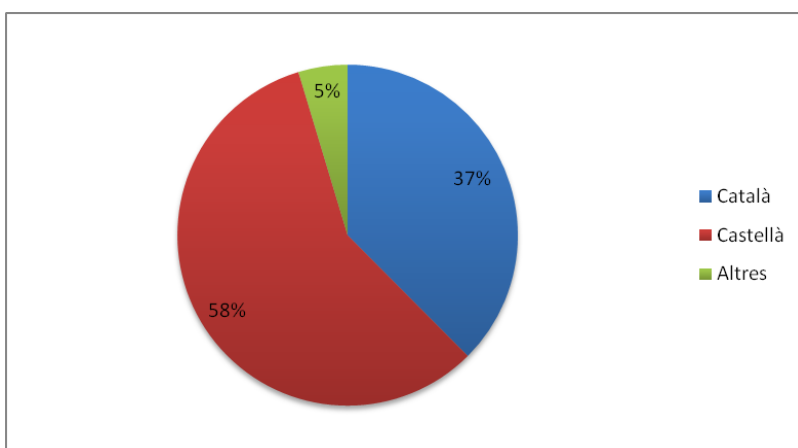
Dels 2 gràfics anteriors es pot concloure que les famílies del nostre centre tenen un nivell cultural mig-alt.

Els gràfics que segueixen a continuació reflecteixen la llengua que utilitza el nostre alumnat en diferents situacions comunicatives

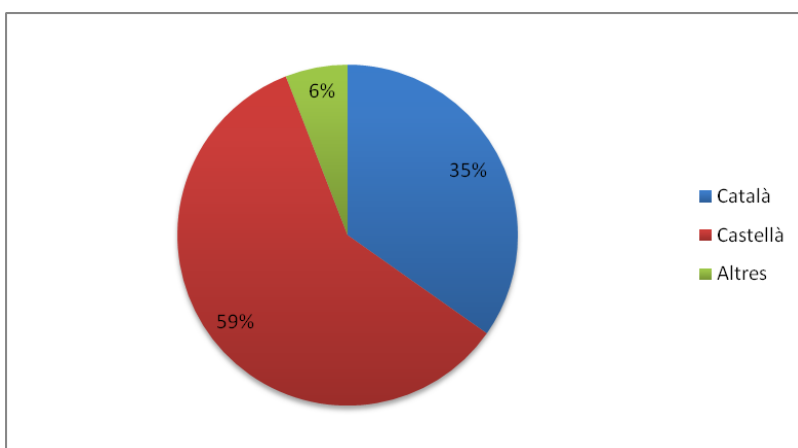
5.- Amb son pare, quina és la llengua que generalment empra el vostre/a fill/a a nivell familiar?

6.- Amb sa mare, quina és la llengua que generalment empra el vostre/a fill/a a nivell familiar?

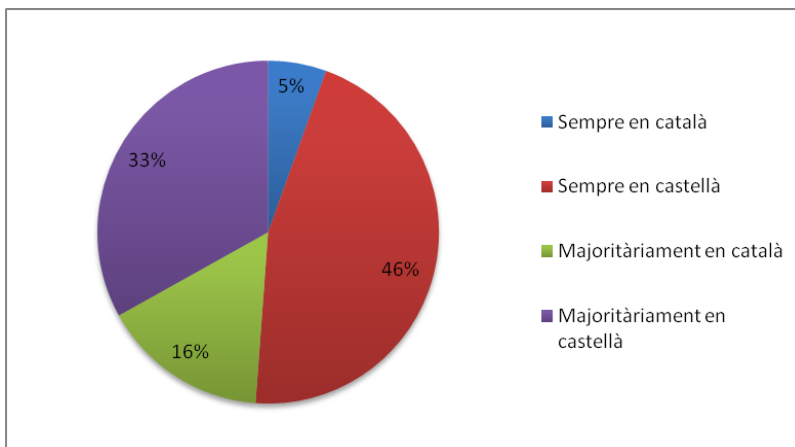

7.- Amb els germans, quina és la llengua que generalment empra el vostre/a fill/a a nivell familiar?

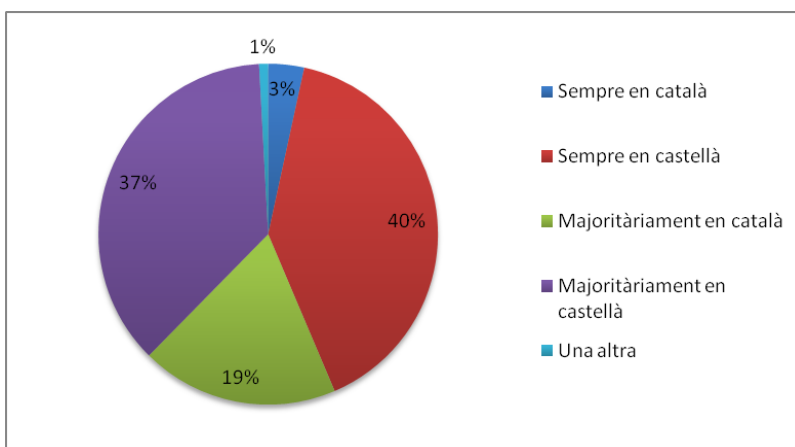

Es pot observar que en les relacions familiars la llengua vehicular que més s'utilitza és el castellà tant amb el pare com amb la mare (més d'un 50%) tot i que el percentatge que ho fa en català també és significatiu (entre un 35% i un 43%).

8.- Amb quina llengua es relaciona habitualment amb els amics de l'escola?

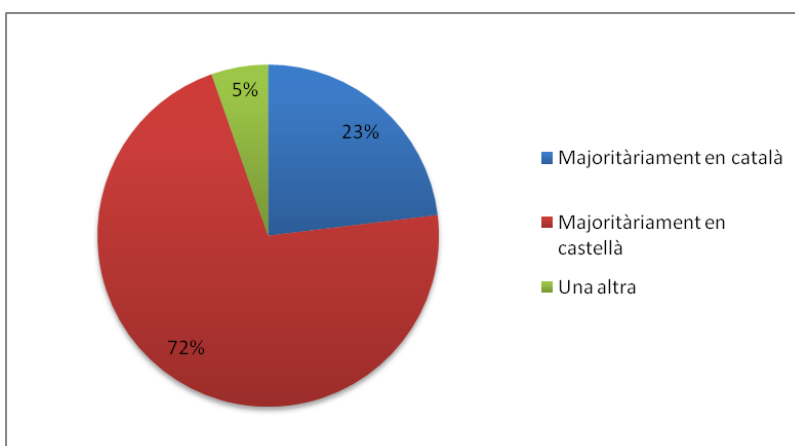

9.- Amb quina llengua es relaciona habitualment amb els amics de fora de l'escola?

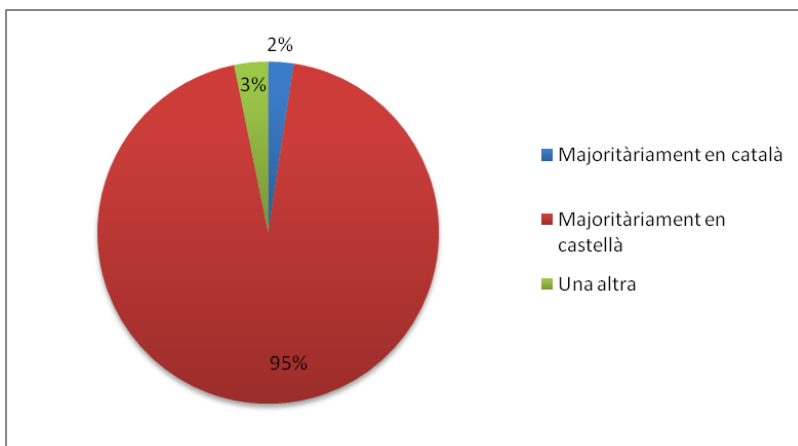

Un 78% utilitzen el castellà, sempre o majoritàriament com a llengua vehicular amb la seva relació amb els amics, tant dins com fora del centre.

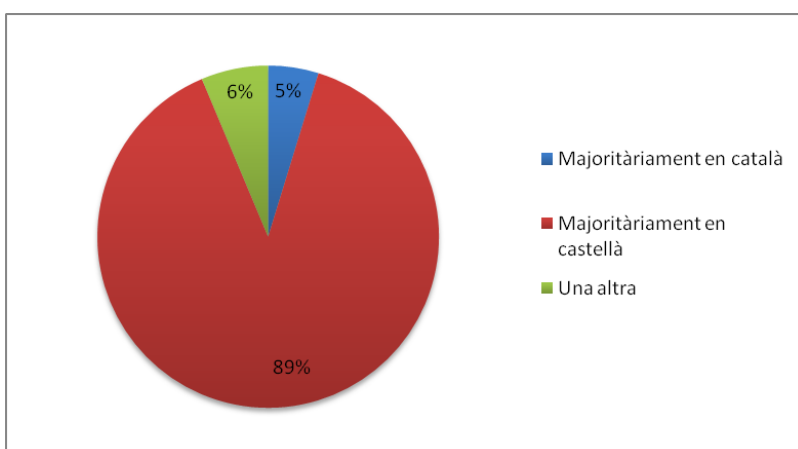
10.- Quina acostuma a ser la llengua dels contes o llibres que llegeix a casa?

11.- En quina llengua acostuma a veure els programes de televisió?

12.- Quina acostuma a ser la llengua dels jocs o videojocs als quals juga?

En relació als contes, llibres, programes de televisió, jocs o videojocs és del tot evident que la llengua utilitzada és majoritàriament el castellà (entre un 72 i un 95%).

2.- L'ús de la llengua catalana, com a vertebradora de l'ensenyament, com a llengua vehicular i d'aprenentatge, i com a llengua de l'àmbit administratiu i de comunicació del centre.

L'objectiu final de que la llengua catalana sigui l'eix vertebrador de l'ensenyament, és que els alumnes del nostre centre estiguin en condicions d'utilitzar de manera correcta el català i el castellà en haver acabat el seu període d'ensenyament primari, amb independència de quina sigui la seva llengua habitual o familiar en iniciar l'escolarització. Així mateix, volem assegurar una competència comunicativa acceptable dels alumnes en la llengua anglesa.

Per tot això, emprarem el català com a llengua vehicular i de cohesió del centre, ja que és la llengua pròpia del territori, com a vehicle d'expressió normal i habitual de totes les activitats docents i de les relacions entre els membres de tota la comunitat educativa.

La llengua catalana, és la llengua que s'utilitza per fer els comunicats a les famílies, els documents administratius, les gestions internes i externes, el bloc de l'escola, la retolació i l'ambientació del centre. Les reunions del centre (dels equips docents, reunions de cicle, de pares,...) es fan amb la llengua vehicular del centre.

S'afavoreix, en la mesura del possible, que la llengua catalana sigui la llengua de comunicació o relació amb les famílies. Preveim mesures per pal·liar les dificultats que pugui generar la manca de coneixements de la llengua catalana (i sovint, també la castellana) entre alguns pares, mares o tutors, sobretot nous. Aquestes mesures s'aplicaran durant un període transitori, en què es faran servir una altra llengua de pont, per possibilitar l'exposició progressiva de les famílies a la llengua catalana.

Fomentarem la tolerància i el respecte a la diversitat lingüística com a font d'enriquiment personal, col·lectiu, cultural i pedagògic, i no permetrem cap tipus de discriminació per la llengua usada.

Es potenciarà l'ús del català com a llengua habitual de les activitats extraescolars, l'escoleta matinerana i el menjador de l'escola.

La biblioteca del centre disposa d'una àmplia presència de llibres en català, sense descuidar l'adquisició de bibliografia en castellà i en anglès.

Majoritàriament, els alumnes del centre es comuniquen amb els mestres en llengua catalana, a diferència del que passa amb l'alumnat i els seus companys, on aquí la llengua prioritària és el castellà. Els jocs de pati, els taller de llengua... volen ser activitats que propiciïn l'ús de la llengua catalana entre ells, mitjançant les cançons, el joc, la lectura,...

En resum, el català és la llengua vehicular i d'ús normal del centre, essent el castellà segona llengua vehicular i l'anglès com a llengua estrangera.

3.- El tractament global de les llengües curriculars (catalana, castellana i anglesa) en els processos d'ensenyament i aprenentatge amb l'objectiu de propiciar-ne la coordinació i la integració així com les àrees que s'impartiran en cada llengua.

Tant a l'etapa d'educació infantil com primària, les àrees s'impartiran en llengua catalana, excepte la de llengua castellana i la de llengües estrangeres. Les activitats orals i escrites, l'exposició del mestre, el material didàctic, els llibres de text i les activitats d'avaluació seran en llengua catalana.

La llengua anglesa s'introdueix des dels tres anys. A educació infantil es treballen exclusivament les destreses orals. Els continguts es presenten mitjançant jocs, cançons, històries i activitats de TPR (Total Physical Response; activitats de resposta física, comunicació no verbal). Llavors a primària s'introdueixen les destreses escrites progressivament, en coordinació en les altres àrees lingüístiques. A primer es presenten algunes paraules escrites a mode d'identificació paraula-imatge. L'expressió escrita serà treballada d'acord amb el nivell de l'alumnat a partir del segon curs (no oblidem que a primer encara estan assolint el procediment de la lectoescriptura amb la seva llengua materna. En els darrers cursos escolars el centre ha comptat amb un Auxiliar de Conversa qui ens aporta un model lingüístic real dins l'aula de la llengua anglesa. Aquest auxiliar de conversa participa en una o dues sessions a tots els cursos de primària i a sisè d'educació infantil.

A la PGA s'inclouen uns objectius específics pel treball de llengües i a final de curs s'inclouen a la Memòria una revisió de tots aquests objectius.

Aquest curs (2016-2017) s'ha creat la comissió de normalització lingüística. Aquesta comissió està formada per un membre de cada cicle, director i cap d'estudis, un dels quals és anomenat el coordinador. Aquesta comissió assessora i coordina l'impuls i manteniment de les activitats encaminades a incentivar l'ús de la llengua catalana.

4.- Plantejaments didàctics sobre els quals es fonamenta l'ensenyament de les llengües i com s'articula i coordina aquest ensenyament.

Les iniciatives en l'ensenyament de les llengües que es duen a terme des del centre són:

A l'etapa d'infantil:

- Jocs de pati.
- Padrins de lectura: es comença a partir del segon trimestre. Un alumne de 5è apadrina a un alumne de 5 anys. Durant una sessió comparteixen una estona de lectura de llibres. Aquest padrí s'allarga en el temps durant dos cursos.
- Taller de prevenció de llenguatge.
- Setmana del llibre /Sant Jordi: convidar a famílies a contar històries, contes, experiències,... les mestres canvien de grup/classe per anar a contar un conte,...
- Auxiliar de conversa en llengua anglesa.

A l'etapa de primària:

- Jocs de pati.
- Padrins de lectura (entre l'alumnat de 1r i 6è de primària) .
- Tallers interdisciplinaris: primer i segon s'ajunten en grups per fer una sessió setmanal de taller (tant en català, castellà o anglès), on d'una manera més lúdica i mitjançant el joc treballam objectius de llengües, tant d'expressió oral com escrita.
- Setmana del llibre / Sant Jordi.
- A segon feim la lectura d'un llibre per trimestre amb una fitxa de lectura.
- A primer feim lectura individual amb el mestre de RE i velocitat lectora a partir de tercer trimestre.
- A casa, a primer feim lectura d'un llibre el cap de setmana amb un fitxa.
- Auxiliar de conversa en llengua anglesa.

- Pissarra d'escriptura lliure (primer)
- La biblioteca de centre roman oberta en temps de pati i es duen a terme sessions de conta-contes. També hi ha aules que disposen de biblioteca d'aula.
- Racons: "i ara què faig?" (a primer), de temps lliure (a tercer)
- A cinquè i sisè fan una redacció cada cap de setmana, català – castellà alternativament.

Coordinació de l'ensenyament

Durant aquest curs (2016-17) els mestres de segon cicle es reuniran per fer tot un recull de material didàctic de llengües, organitzats per diferents blocs de continguts, tant de material digital com en paper. Estarà a disposició de tot el professorat.

El centre disposa d'un document "currículum integrat de llengües" on figura: els continguts que es treballen a cada cicle, la tipologia textual i com treballar i avaluar l'expressió escrita (planificació, adequació, coherència, cohesió, variació i revisió).

Metodologia didàctica

A primària no disposam de llibres de texts. Els alumnes tenen uns quadernets d'ortografia i llibres de lectura obligatòria. El mestre elabora el material i fa servir les TIC i les TAC per fer més atractiu, però també més efectiu, l'aprenentatge de les llengües.

A l'aula es duen a terme activitats per treballar la comprensió lectora com per exemple, donar bons models lectors, facilitar tècniques per preparar-se les lectures, preparar activitats que ajudin a la lectura expressiva (diàlegs, teatre, poesies, entrevistes, ...)

L'expressió oral es treballa a partir dels temes tractats a l'aula. Hi ha processos que cal reforçar pel bon desenvolupament de la competència, com són: planificar el discurs i organitzar-lo (iniciar un tema, conduir-lo, controlar el temps, respectar les normes de cortesia, fer un tancament amb unes conclusions,...)

Per millorar l'expressió escrita es fan activitats de planificació del text i s'afavoreixen situacions d'escriptura tenint en compte el context.

L'inici d'una activitat d'expressió escrita sempre comença planificant el text, de manera oral, comparteixen idees i clarifiquen el què volen escriure. Partim de l'elaboració d'un esborrany, d'un esquema, d'un mapa conceptual,... Si l'alumne planifica, escriurà amb més seguretat.

Els mestres donen suport, orienten, faciliten informació, fan preguntes perquè els alumnes puguin generar les idees que després desenvoluparan i acabaran en la producció d'un text, tot respectant la creativitat de l'alumne/a.

Pel que fa a la llengua anglesa, tant a educació infantil com a primària, l'objectiu principal és produir tantes situacions comunicatives com siguin possibles, aprofitant els temes més propers als alumnes, depenent del nivell educatiu.

A nivell oral es treballa el temps, la data, el cap de setmana, les vacances, viatges, petits diàlegs o representacions, etc, a més dels temes que proposa el llibre de text (roba, animals, casa, rutines quotidianes...). A nivell escrit es fan descripcions, petits projectes de temes diversos, receptes de cuina, etc. I a banda del que el llibre proposa, s'empren d'altres recursos amb finalitat comunicativa (jocs, cançons, fragments de dibuixos o pel·lícules, audicions, texts, històries ...)

5.- Criteris per a l'atenció a la diversitat específica d'alumnes d'incorporació tardana amb dèficit de coneixement de la llengua catalana, i si també fos el cas, d'altres llengües.

Es alumnes amb dificultats, amb necessitats especials i d'escolarització tardana seran objecte de les adaptacions curriculars corresponents i rebran una atenció individualitzada.

a) Alumnat d'incorporació tardana.

Entenem per alumnes d'incorporació tardana aquells que provenen d'altres països o d'altres Comunitats Autònomes i s'incorporen al sistema educatiu de les Illes Balears, amb desconeixement d'alguna on ambdues llengües oficials.

El coneixement de la llengua catalana que s'exigirà als alumnes que s'hagin incorporat tardanament al centre tindrà en compte aquesta circumstància i, per tant, s'aplicaran mesures organitzatives i estratègies didàctiques per tal d'aconseguir que aquest alumnat rebi una acollida al centre i una atenció lingüística adient per facilitar el seu accés a les llengües curriculars i d'aprenentatge, així com una adaptació satisfactòria al centre i al sistema educatiu de les Illes Balears. Aquestes seran:

- Determinació del nivell de competència lingüística de l'alumnat nouvingut al centre, provinent d'un altre país o territori de llengua no castellana ni catalana.
- Aplicació de suport – reforç educatiu.
- Adaptació dels materials curriculars de les diferents assignatures per facilitar-ne la comprensió a l'alumnat nouvingut.
- Reforç intensiu de vocabulari bàsic d'ús per poder anar avançant en el procés d'ensenyament – aprenentatge de les diferents àrees del currículum.
- Simplificació de les estructures lingüístiques a fi que resulti més senzilla la comprensió i assimilació de conceptes a aprendre.
- Utilització d'estratègies lingüístiques, gestuals i d'altre tipus per tal de motivar l'alumnat d'incorporació tardana i aconseguir que vagi assolint de mica en mica major competència lingüística.

➤ Aplicar el PALIC que té redactat l'escola per treballar les deficiències lingüístiques dels infants.

b) Alumnat amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu.

L'alumnat amb NESE rebrà atenció individualitzada en petit grup o individualment per part de l'equip de suport, dins o fora de l'aula, segons les necessitats de l'alumne. Si és el cas, s'hauran d'elaborar les corresponents Adaptacions Curriculars en coordinació entre els tutors/es i els membres de l'equip de suport.

6.- Aplicació, seguiment i avaluació d'aquest projecte lingüístic

El projecte lingüístic, com a document que forma part del Projecte Educatiu de Centre (PEC), ha estat elaborat, d'acord amb el Decret 92/1997 i altra normativa vigent, per l'equip directiu, amb les aportacions de la comissió de normalització lingüística i del claustre de professors. El Consell Escolar té la competència d'avaluar el PLC.

Farem un seguiment i una avaluació anual del PLC, sobretot quan hagin canviat determinades circumstàncies del centre (incorporació de nous col·lectius d'alumnes, introducció de noves metodologies d'ensenyament...) que quedarà constància dins la memòria anual.

La concreció anual del projecte lingüístic s'inclourà dins la Programació General Anual (PGA).